

LA CATALUNYA DEL NORD

joan-daniel bezsonoff

Els gatets de Perpinyà | François Rabelais parlava de les «paraules gelades». Els nostres vells mots catalans al Rosselló es petrifiquen en les parets i desapareixen de les converses i passen a sobreviure als missals i a les pàgines d'una literatura viva i variada. Després d'*El navegant* de Joan-Lluís Lluís, que comentarem aviat, i de la nostra *La ballarina de Berlín* (permeteu-me l'autobombo), Aleix Renyé, periodista a *El Punt Avui*, acaba de publicar *La llesqueta del septentrí*, una evocació assolellada de la nostra geografia.

Exiliat polític a la Catalunya del Nord, Renyé, natural de Lleida, va treballar a Ràdio Arrels. Li va agradar tant el país que s'hi va maridar i hi va *mainadar*. S'hi va enamorar

de la modalitat rossellonesa de la nostra llengua, que maneja amb destresa. També l'entusiasme el francès, que tortura amb el mateix delit que Salvador Dalí.

El llibre de Renyé és un monòleg sentimental ple d'humanitat. L'autor evoca amb emoció els amics perduts, els anònims fidels a la parla. Explica amb amenitat la nostra catalanitat complexa. La Catalunya del Nord fa segles que ja no és ben bé com el Principat. Tampoc no podem considerar-la tan francesa com la Xampanya o la Normandia. Com diuen en francès, una gata no hi retrobaria els seus gatets. Renyé els recull per contar-los amb paciència les glòries i les misèries d'aquesta punta de Catalunya, castigada per tots els vents de la història. Sort de la geografia.

L'ALT EMPORDÀ

joan ferrerós

Ateneu Republicà de l'Alt Empordà | És verídica i llegenda que Figueres i els seus *hinterland* i *voreland* van ser el bressol del republicanisme sud-pirineu al segon terç del segle XIX. Tenint França per veïna, durant dècades Fi-

gueres va ser de matriu jacobina; després el centralisme va anar-se convertint en federalisme. Va ser un procés llarg i lent; a Figueres i als seus rerepaïsos i avantpaïsos van conviure-hi ambdós: el nuclear i el perifèric. Després el pes dels catalanismes va fer que, ja entrat el segle XX, el federal fos l'hegemònic. En aquells anys deu, vint i trenta de regionalisme —Lliga, Mancomunitat, Estatut del 32—, a l'Empordà el qualificatiu de *federal* va esdevenir popular i ple de sentit; fins i tot va publicar-se una prestigiosa revista, *l'Empordà Fe-*

deral, promoguda per Josep Puig Puigades, el polític i home de cultura probablement més rellevant que ha generat Figueres. I federalista, és clar. Ara, un grup de persones ha fundat l'Ateneu Republicà de l'Alt Empordà, que es va presentar públicament el passat 14 d'abril per recordar que aquest dia de 1932 Francesc Macià va proclamar «la República catalana com a estat integrant de la Federació ibèrica». Presidit per Jordi Torrent, van subratllar l'efemèride Joan Antoni Poch, Isabel Clara Simó i Joan Olòriz. Avui el nou Ateneu no porta adjectiu perquè el catalanisme majoritari, passades les etapes de satèl·lit nacional espanyol, treballa per accedir a la normalitat política.

>> Sala de lectura a la Biblioteca Carles Fages de Climent de Figueres.

BIBLIOTECA CARLES FAGES DE CLIMENT DE FIGUERES

Escriptors a la Biblioteca | Nati Vilanova, l'esforçada, eficient i optimista directora de la Biblioteca Carles Fages de Climent de Figueres, fa uns quants anys que, la vigília de Sant Jordi, convoca els empordanesos que han publicat un llibre durant l'any. La reeixida trobada consisteix a fer-se una fotografia de grup, a fer un brindis per l'efemèride de la rosa i el llibre, i a assegurar-se per seguir un espectacle, que enguany ha estat literari i musical, a càrrec de Joan Massotkleiner i Anna Godoy. Per a molts dels escriptors, acompanyants i curiosos va ser una sorpresa compro-

var que, a l'Empordà, més de vuitanta homes i dones han publicat un o dos llibres els darrers dotze mesos.

Tres rotondes | A l'Empordà ja és tradició que, quan s'endarrereix escandalosament una actuació de Foment, els veïns més directament afectats es manifestin tallant la carretera. És el cas de Bàscara, Pontós, Garrigàs... Ara Navata i Ordís s'han plantat al mig de l'asfalt de la confluència que uneix la carretera de Figueres a Besalú amb la seva «nova» variant. És un encreuament de risc, amb accidents, i hi convé una rotonda perquè, des que es va inaugurar, la nova via és usada per molts vehicles que van de la costa a l'interior i viceversa per evitar ficar-se a Figueres, que encara no té cinturó de ronda. Les altres dues interseccions giratòries són, a Vilafant, l'accés a l'estació del TGV, exigida també a base de talls però que ja està feta, i la d'arribada a Figueres, polèmica perquè en aquest cas, al revés, molts ciutadans no acaben de veure'n millores ni avantatges.

EL BAIX EMPORDÀ

puri abarca

La Pletera, recuperada | Els treballs per al rescat ecològic de la Pletera, al municipi de Torroella de Montgrí - l'Estartit, entre la gola del Ter i els Griells, han finalitzat. Les tasques per desurbanitzar aquest espai es van iniciar el 2014 i han costat 2,9 milions d'euros (un 70 % finançats per la UE i la resta, per les administracions del territori). La zona, un ecosistema de maresmes, llacunes i dunes litorals, ric en vida animal i vegetal, havia estat amenaçada per un projecte d'urbanització de grans dimensions, que es va començar a executar el 1986 (s'hi va construir un passeig i una illa d'habitatges de les sis projectades). El projecte va ser aturat el 1988 i el pla general del 2002 va declarar finalment la zona no urbanitza-

AJUNTAMENT DE TORROELLA DE MONTGRÍ

>> *Llacunes a la Pletera, entre la gola del Ter i els Griells.*

ble. Llavors, es van iniciar els tràmits per tirar endavant el projecte Life Pletera. Ha estat una aposta valenta, que podria haver quedat en no-res, però que ha tingut un bon final. Sens dubte, un exemple a seguir en molts altres indrets del país.

El turisme de creuers | El port de Palamós preveu un balanç molt positiu pel que fa a l'arribada de creuers aquest 2017. Concretament, calcula que passaran per Palamós un 54 % més de passatgers i que hi haurà un 22 % més d'escales de vaixells que durant la temporada del 2016. En les últimes dues dècades, el turisme de creuers ha registrat un creixement espectacular respecte d'altres ofertes. A Europa, el 2009 hi va haver 4,9 milions de consumidors d'aquesta oferta, xifra que el 2012 va passar a ser de 9,3 milions, segons dades oficials. Per una banda, aquesta activitat genera guanys: entre els ports de Palamós i Roses, s'estima que l'impacte econòmic del turisme de creuer en el territori serà de 3,5 milions d'euros aquest any (3,1 a Palamós). Però, per l'altra, no es pot oblidar el dany que una activitat de tal magnitud pot provocar en els ecosiste-

mes. Un cop més, es presenta un difícil equilibri entre el desenvolupament econòmic i la preservació del feble patrimoni natural.

Història de la processó de Verges, per a mainada | Pilarín Bayés ha il·lustrat el llibre *Petita història de la Processó de Verges*, escrit per Màriam Serrà i publicat per l'editorial Mediterrània. El llibre explica als nens i nenes, de manera amena, els orígens de la processó, el perquè de la seva celebració i com es viu aquesta tradició a Verges. I és que els més menuts de la colla també tenen el seu protagonisme, a la Processó dels Petits, que se celebra des de temps immemorials el Dissabte Sant, com un joc d'imitació del gran esdeveniment. L'objectiu dels organitzadors, l'Associació de la Processó de Verges, és que aquesta *petita* representació sigui la base per a futurs actors de la processó del Dijous Sant, la dels *grans*. Tot plegat són accions encaminades a fer perdurar una rica tradició que es remunta a l'edat mitjana i que té la Dansa de la Mort com a punt més espectacular —associada a les epidèmies de pesta negra a Europa. Un luxe per a la història de les tradicions catalanes.

LA CERDANYA *sandra adam*

Un Pritzker a la Cerdanya | En moltes ocasions viatgem ben lluny per admirar les obres que han obtingut un Premi Pritzker d'arquitectura.enguany, el nomenament de l'estudi d'arquitectura RCR Arquitectes, d'Olot, ens ha fet especial il·lusió, ja que a la Cerdanya comptem amb un dels seus treballs. Es tracta de l'edifici que acull l'Escola del Sol / École du Soleil, inaugurada l'any 2015 a Odelló, un poble de l'Alta Cerdanya que pertany al municipi de Font-romeu. Aquesta escola ofereix els seus serveis als alumnes d'educació primària del sector i amb el seu nom homenatja el forn solar d'Odelló, un dels més grans del món.

Situat a 1.600 m d'alçària, en un entorn excepcional, l'edifici construït pels arquitectes Rafael Aranda, Carme Pigem i Ramon Vilalta busca integrar-se en el paisatge i en el seu context. Els límits entre l'interior i l'exterior es difuminen per estimular la relació entre l'home i la natura. Aquesta sensació s'aconsegueix gràcies a l'ús de materials com l'acer patinable, la pedra natural, el formigó vist i el vidre. Efectivament, a l'Escola del Sol destaca l'ús del vidre, que permet que cada una de les aules tingui el millor quadre possible, la vista sobre la vall cerdana.

Cerdà de l'Any 2016 | El guardó de l'edició número 31 del Premi Cerdà de l'Any ha caigut un cop més a l'Alta Cerdanya. En aquest cas, el guardonat ha estat Germain Malé, fundador de la coral Les Camilleres, de Sallagosa.

El Cerdà de l'Any busca premiar aquelles persones o entitats de la comarca que de manera altruista destaquen per la seva tasca social, cultural o esportiva. En el cas de Malé, el que ha motivat la seva nominació i posterior victòria és la seva entrega durant més de quaranta-set anys a la coral que ell mateix va fundar. Malé és autodidacta i ha dirigit la coral des del seu inici fins avui dia de manera voluntària.

Germain Malé va iniciar aquest projecte per donar continuïtat a la tradició de les caramelles a la Catalunya del Nord en un moment en què aquesta tradició es perdia. Així doncs, el seu repertori està farcit de cançons tradicionals catalanes. D'aquesta manera, la coral promou la cultura catalana a la Catalunya del Nord des del 1970.

LA GARROTXA *joan sala*

S'ha reformat el Museu Comarcal de la Garrotxa | Després de trenta anys d'un discurs museogràfic en què s'havien fet poques variacions, al Museu de la Garrotxa s'ha abordat una reforma de tot l'espai expositiu permanent. De fet, els responsables de la institució insisteixen que és un espai semipermanent, ja que tenen el propòsit d'anar-ne canviant periòdicament els continguts exposats. Com en altres museus del país, els fons són molt rics en materials diversos, i només un cinc per cent dels continguts estan exposats. Fer rotacions és una forma de donar a conèixer l'obra poc difosa i, a més, de fer el museu atractiu al visitant, ja que no es vol caure en la idea que a les sales sempre hi ha el mateix. S'ha seguit un discurs basat en l'evolució cronològica i s'ha donat una importància especial

al període a partir de la creació de l'Escola de Dibuix, el 1783, que va tenir un paper bàsic en l'activitat artística local. Hi tenen una bona representació Joaquim i Marian Vayreda, i Josep Berga i Boix, els iniciadors de l'Escola d'Olot, però al seu costat s'ha fet èmfasi en els escultors Miquel Blay i Josep Clarà, en el modernista Berga i Boada, en el noucentista Francesc Vayreda i en altres pintors i escultors menys coneguts però amb una obra interessant que, en part, no s'havia exposat anteriorment. A més d'obra pròpia n'hi ha de nova cedida pel MNAC i per particulars. Es mostren, igualment, una selecció de cartells i *La càrrega*, de Ramon Casas, peça emblemàtica. Es repassa l'estol de paisatgistes sorgits de l'Escola Superior de Paisatge, fundada per la Generalitat republicana, i s'arriba als artistes més propers a nosaltres, recorrent a mitjans tecnològics per facilitar-ne la lectura.

Prova pilot per a la recollida de residus | Es treballa des del Consell Comarcal de la Garrotxa, amb l'ajut de diferents organismes, per avaluar quatre models diversos de recollida d'escombraries, fent proves pilot durant sis mesos en quatre nuclis de poblacions de la comarca: Riudaura, Sant Joan les Fonts, Santa Pau i la Vall d'en Bas. S'estudien igualment diferents possibilitats impositives, com la de concedir bonificacions als ciutadans que millor reciclin. Sembla que a la comarca ja hi ha un alt per-

>> Inauguració del Museu Comarcal de la Garrotxa.

SALVADOR COMALAT

centatge de recollida selectiva, fet de gran importància, atès que el cost de la recollida de les deixalles ha augmentat molt en els darrers temps i s'intenta mantenir-ne les taxes actuals.

A Mieres donen la veu als ciutadans

| Els habitants de Mieres poden escollir en votació popular les seves preferències a l'hora que l'Ajuntament de la població faci els pressupostos, que, d'aquesta forma, resulten ben participatius. Donar la veu directa als residents de cada poble és una característica que en els darrers temps es va fent i, encara que no sigui la tònica general, de tant en tant hom es troba amb aquesta agradable notícia. Així, doncs, els mierenços decideixen quines de les propostes que ells mateixos van presentar resulten les més convenientes per a la comunitat. També per votació popular podran decidir qui serà el proper jutge de pau d'entre les candidatures presentades.

EL GIRONÈS

dani vivern

En sabem | Es compleixen cinquanta anys de l'obertura de l'aeroport Girona - Costa Brava, «el camp d'aviació», com en deien la gent gran de l'època. Avui, després de set anys d'aeronaus grasses i d'eufòria com no s'havia vist mai, torna a estar una mica decandit. Tot i això, ha fet i fa d'importantíssim element per donar a conèixer les nostres terres. Girona és al mapa, i no solament al de Catalunya. Així, per exemple, la mostra Temps de Flors s'ha convertit en un reclam tan poderós per als visitants, que fins i tot els gironins —que en coneixem les tresques— ens en veiem un bull per no ser arrossegats per la gentada. És el preu que cal pagar per presumir de ciutat. Acabem tots una mica cansats a la fi de la festa, però satisfets, això sí.

I no solament per haver acollit turistes i visitants d'arreu, sinó perquè Temps de Flors ha propiciat, amb els anys, un coneixement profund de la Girona vella. Fins i tot per als gironins mateixos. N'és prova l'abundància de

DANI VIVERN

>> *Detall de Girona en Temps de Flors.*

monografies publicades darrerament sobre la catedral i la basílica de Sant Fèlix; sobre períodes arquitectònics i urbanisme; sobre els costums, la gastronomia i la història de la ciutat. Fins i tot descomptant-ne les obres acadèmiques especialitzades, la quantitat de volums de temàtica gironina és ostensible, i de qualitat.

Hi té a veure la capacitat de renovació, d'inventiva i de reivindicació de què som capaços. Ara mateix, acabo de llegir a la premsa la proposta de col·locar uns llambordins metàl·lics commemoratius davant de les cases on visqueren els gironins que van ser deportats als camps nazis. No és una idea original d'aquí, sinó que ve d'altres llocs d'Europa on hi ha col·locades llambordes similars. D'acord. Però no és cap mal recordar també aquí les víctimes d'aquella maldat. Com no ho és recordar les d'altres maldats, del signe que siguin. No hem d'oblidar mai el passat, perquè no entendriem el present. I això, a Girona ho sabem molt bé.

No en sabem res | Ni de quan s'acabarà la recuperació del parc Central, ni de quan s'obrirà (?) la nova estació d'autobusos, ni de si el Girona acabarà a primera o si primer s'acabarà el Girona, ni de si Medinyà se segregará de Sant Julià de Ramis —o, més ben dit, si Madrid deixarà finalment que ho faci—, ni de si el Parc Científic s'haurà de reconver-

tir en una espècie de parc Cinecittà per filmar-hi pel·lícules de la sèrie B —perquè la cosa ja és tot un serial—, o de si, finalment, es farà realitat l'establiment d'Ikea en terrenys de Salt i de Vilablareix. Sí que sabem, però, que l'empresa Hipra ha adquirit cent mil metres quadrats de terreny en aquest darrer municipi per traslladar-hi les seves instal·lacions d'Amer, que han quedat petites.

Almenys sabem alguna cosa, que ja és molt.

EL PLA DE L'ESTANY

xavi xargay

Piscina i homenatge | La comarca és terra d'aigua, es diu sovint: estany, estanyols, recs, fonts, rentadors, safareigs i piscines. Fins ara, a Porqueres, hi havia la piscina privada de les Pedreres; a partir d'aquest estiu els porquerenços podran gaudir de la nova piscina municipal, situada a la zona esportiva. Per tal que tothom tingui clares dates i quotes, l'Ajuntament ha impulsat la gravació d'un vídeo, en el qual han participat 27 entitats del municipi, que es podrà veure a les xarxes socials. D'altra banda, per fomentar l'esport

popular i com a homenatge al duatleta Jakub Chara, mort fa un any mentre disputava una marxa popular, el mateix Ajuntament, el Club Ciclista Pla de l'Estany i el Tribiketraiener han organitzat la I Marxa Cicloturista #EternKuba, de 65 km, que ha transcorregut per les carreteres per on Jakub Chara entrenava i que ha finalitzat al port de muntanya de Rocacorba.

Adscripció escolar | M'escrivi el meu nebot: «Uncle, fa uns mesos el Síndic de Greuges va considerar que la distribució de l'alumnat a Banyoles era modèlica. De fet, a les famílies amb fills que comencen la secundària se'ls conculca de manera diferent el dret a escollir escola: uns no la poden triar i d'altres en trien d'entre dues de les tres existents. Conscient d'això, l'Administració revisa a consciència la zonificació: el resultat és que un institut té més alumnes adscrits que places que pot oferir i un altre té més places que alumnes. A més, el nombre de places necessàries i de línies —de grups de classes— es basa en el nombre d'alumnes que cursen sisè: han fet una nova zonificació i resulta que, al final, s'han equivocat i falta tota una classe d'alumnes. En resum: conculquen els drets de maneres diferents, zonifiquen de manera arbitrària i no saben comptar. L'exemplaritat que hi veia el Síndic de Greuges porta a pensar que l'Administració demanarà disculpes a les famílies i/o que algú presentarà la dimissió». El meu nebot només s'equivoqua en algun detall...

EL RIPOLLÈS *ramon alabau*

Conrear la llengua | S'ha celebrat amb una gran gala l'entrega dels XXVI Premis Literaris Joan Triadú, amb la participació dels alumnes dels centres educatius de la comarca, des de tercer de primària fins a batxillerat. Amb 126 treballs presentats, s'han atorgat tres premis per cadascuna de les cinc

CONSELL COMARCAL DEL RIPOLLÈS

>> *Gala de lliurament dels XXVI Premis Literaris Joan Triadú.*

categories establertes segons l'edat dels autors, tant pel que fa a la poesia com a la prosa. L'alumnat de l'Escola Pirineu de Campdevànol, de l'Institut Escola Mestre Andreu de Sant Joan de les Abadesses, de l'Institut Germans Vila Riera de Camprodon i dels centres Tomàs Raguier, Joan Maragall, Escola Vedruna, INS Abat Oliba i CEE Doctor Ramon Suriñach de Ripoll s'han repartit els guardons. L'acte, molt lluit en el nou format que estrenava, ha tingut lloc a l'antiga església de Sant Pere i ha comptat amb la presència del fill del ribetà Joan Triadú. Cal encomiar la tasca dels professors de la comarca que malden de valent per la supervivència de les humanitats, les quals tenen molt poc protagonisme en els actuals plans d'estudi.

Colors | Taronja. Des del mes de maig, els carrers i les places del primer cinturó del centre històric de Ripoll han substituït el blau dels aparcaments de pagament pel taronja. Això permetrà la gratuïtat durant una hora per donar suport a l'activitat dels pocs comerços que han aconseguit sobreviure a l'embat imperiós de les grans superfícies. Prèviament, els conductors interessats a gaudir d'aquest avantatge hauran d'haver inscrit la matrícula del seu vehicle a l'Ajuntament.

Negre. Continuen les activitats per celebrar la Capitalitat Europea del Ferro de Campdevànol. A la celebèrrima Grand Place de Brussel·les s'ha ballat la gala, i s'ha vestit el Manneken Pis, símbol de la ciutat, amb la indumentària del capdancer. Com a punt culminant, el mes d'octubre el municipi ripollès acollirà més de cent representants de catorze països diferents a l'entorn de la setzena Assemblea General del Cercle Europeu de les Ciutats del Ferro. Blanc. Neu a dojo i xifres de rècord. Només dues com a exemple: 59.000 usuaris a Vallter i 139.000 viatgers al cremallera de Núria.

Entitats en peu de guerra | Els polítics són, o haurien de ser, els encarregats de vetllar perquè l'espina dorsal del poble es mantingui dempeus, es vertebrí, es consolidi i creixi; però, pel que fa a la carn, qui dona color i vida al poble som la gent que l'habitarem, quan exercim el nostre treball amb eficàcia i quan compartim amb els altres les nostres afeccions, inquietuds, dèries o *hobbies*. A Camprodon, catorze entitats de la comarca s'han concentrat per defensar la pràctica de les seves activitats. La pancarta *Ens agrada la manera de fer del nostre territori* defensava tradicions i costums de sectors com ara la caça, la silvicultura o el turisme, entre d'altres.

LA SELVA

joan domènech

Tossa: rebombori amb el tema del port | Els pobles del litoral gironí sense port desenterren, periòdicament, el tema del refugi nàutic. La crisi econòmica fa pensar a tothom en majors ingressos derivats d'un turisme de més qualitat, lligat a l'existència d'un port amb capacitat d'atraure embarcacions de luxe i gent amb poder adquisitiu alt. És evident que Tossa té unes característiques envejables, d'ambient, de paisatge, d'establiments típics, que poden fer imaginar un Portofino italià, per dir un nom. Però també és cert que, aquestes mateixes característiques singulars han de fer mirar amb lupa qualsevol projecte que pugui desequilibrar allò que la naturalesa i el temps han preservat. L'últim intent de construcció d'un port gravita sobre la cala d'es Codolar, un dels racons bonics. S'ha proposat fins i

tot de sotmetre el tema a un referèndum entre els habitants de la localitat. Però ja se sap que, en aquest país, quan es parla de referèndum, les altes instàncies es neguen a autoritzar-lo i així no hi ha manera de saber quin gruix de gent hi està a favor i quin en contra. Almenys, que prevalgui el seny.

Lloret: Concurs de Pintura Ràpida | Decididament, el canvi de data del mes de setembre al mes d'abril que es va dur a terme l'any passat en el Concurs de Pintura Ràpida ha comportat un resultat positiu que s'ha manifestat tant en el nombre d'artistes participants, molt superior, com en la qualitat de l'obra presentada i en la varietat dels autors, amb firmes fins ara inèdites. El Jurat d'enguany va premiar, de les quaranta-una obres rebudes en aquesta XXII edició del certamen, les corresponents als autors José Manuel Aznar Díaz (primer premi, 1.200 euros), Alejandro Miras Esteban (segon premi, 1.000 euros), Joan Pons Duran (tercer premi, 800 euros) i Joan Coch Rey (premi especial Natura, 600

euros). Tots els quadres van romandre exposats durant una quinzena de dies a la sala de la Casa de la Cultura.

Sils: el carrer principal | A l'interior, els accessos que preocupen són, sovint, els vials que parteixen els pobles i que, en èpoques passades, van tenir la seva raó de ser. Totes les viles tenen el seu carrer major, a l'entorn del qual s'han anat articulant la resta de carrers. Amb el temps, els nuclis que resulten dividits per la carretera que els travessa es qüestionen si, desviant el trànsit per fora, per algun cinturó de ronda, no quedaria un carrer principal més humanitzat i més proper al gaudi —fins i tot a l'explotació comercial— dels seus veïns. A Sils, població que entre el tren i la carretera té un nucli urbà prou complicat i fragmentat, s'han qüestionat més d'una vegada aquest problema. La revista municipal *Quadern de Sils* hi dedica l'editorial del darrer número i acaba somiant «un carrer sense voreres, un ample passeig tranquil...». I es pregunta si això és un somni o si pot esdevenir realitat.

GIRONINS A L'EXTERIOR

Conxita Baldeh

Holanda | Ja deu fer uns sis mesos que vaig marxar de casa, per tercera vegada. Normalment només marxava la temporada d'hivern, màxim uns cinc o sis mesos, suposo que perquè tot sortia rodat. La primera vegada vaig fer d'*au pair* en un poble d'Anglaterra (per tant, ja hi anava amb feina i allotjament) i la segona vegada me'n vaig anar a Londres, però amb una amiga i com que ja parlavem anglès, en dos dies vam trobar feina al sector de l'hostaleria.

El pitjor ha estat aquesta tercera vegada, que se'm va ficar al cap anar a Holanda. Amb les dues experiències prèvies pensava que aniria tot bé, i de seguida que vaig trobar habitació vaig marxar de casa. El que no vaig pensar és que les dues vegades anteriors vaig anar al Regne Unit i ja parlava prou bé l'anglès. Ara visc en un pis amb una parella de polonesos, a uns vint minuts del centre. Quan vaig arribar, vaig imprimir més de cent currículums, i els vaig deixar en bars, restaurants... vaig enviar-ne per Internet... i la resposta sempre era la mateixa: «Si no parles holandès, no et podem agafar».

La veritat és que quan arribes a un nou país i no parles el seu idioma, i veus que l'anglès no és suficient i a sobre no tens ni amics ni família a prop, se't fa molt dur. I de sobte el

que fas és buscar al Facebook grups com ara «Espanyols a Holanda». Sempre intentes buscar el que és més proper a casa. Poder parlar sense pensar si ho estàs fent bé. I qualsevol que, almenys, parli castellà és més que benvingut. Al principi és molt dur, però, a poc a poc, si de veritat t'hi esforces, vas veient resultats. I fora de casa, com més gent coneixes, millor. I així que coneixes una persona, ja entres com en un altre món. No pares de conèixer gent i de fer nous contactes. I així trobes feina, també.

De fet, aquí a Holanda sense contactes és molt més complicada, la cosa. Jo ara estic treballant en una fàbrica de control de qualitat de fruita, verdura i flors, gràcies a la noia polonesa amb qui visc (que em va veure desesperada). I gran part de la gent que he conegut treballa en fàbriques (que tenen mil sectors, a dins). Quedant amb altres persones del grup del Facebook, ja he fet una gran colla d'amics. Només he conegut una gironina, amb la qual no tenim gaire contacte (perquè viu lluny), però sí que m'he ajuntat amb gent de Barcelona, València, el País Basc, Extremadura, Madrid i algun lloc més d'Espanya (predominen els bascos i els valencians, de moment). I, a part, amb gent del Perú i altres llocs d'Amèrica del Sud.